

Kungl. Konsthögskolan
Box 16315
103 26 Stockholm

2019-04-01

Dnr. 1.3-2-2019

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar gällande betänkandet Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78)

Kungl. Konsthögskolan (KKH) har tagit del av betänkandet "Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige" och redovisar nedan sina synpunkter.

De höga studieavgifter som konstnärliga högskolor behöver ta ut för att vara fullt kostnadstäckande och bristen på svenska stipendier utgör hinder för att kunna rekrytera studenter utanför EU. Eftersom de flesta av KKH:s utbildningar på avancerad nivå/post-masternivå ges på engelska och rekrytering också sker internationellt, är det av största vikt att kunna erbjuda goda möjligheter för dessa studenter att kunna studera i Sverige.

KKH välkomnar därför förslaget att de medel som fördelas av Universitets- och högskolerådet, till stipendier avsedda för att täcka eller sätta ned studieavgiften för tredjelandstudenter, fördubblas till 120 miljoner kronor. KKH stöder förslaget att dessa stipendiemedel också kan användas som bidrag till levnadsomkostnader, vilket möjliggör för en breddad rekrytering internationellt. Att även ha möjlighet att använda 0,3 procent av anslaget för att i strategiska satsningar kunna sätta ned studieavgiften för vissa studenter ger ytterligare möjligheter, men för en liten högskola som KKH rör det sig dock inte om så stora summor.

Ett ytterligare förslag rör inrättandet av ett stipendieprogram för särskilt kvalificerade studenter, flaggskeppsstipendier, på masterprogram som ges i anslutning till framstående forskningsmiljöer. KKH noterar att utredningen skriver att dessa stipendier ska kunna komma från samtliga vetenskapliga områden. Detta skulle i så fall utesluta framstående studenter inom de konstnärliga utbildningarna. Den framväxande konstnärliga forskningen i Sverige, där konsten och inte som på många andra håll texten står i centrum för den konstnärliga doktorsexamen, interdisciplinära samarbeten och tekniskt välutrustade konstnärliga högskolor, är några av de aspekter som gör den svenska konstnärliga forskningen mycket intressant i ett internationellt perspektiv. KKH skulle därför gärna se att flaggskeppsstipendierna vidgades till att inkludera också det konstnärliga området.

Ett system med avdragsrätt för donationer till stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter skulle kunna vara ännu ett sätt att bidra till att fler stipendiemöjligheter skapades.

Som utredningen lyfter fram är en smidig och effektiv process för att komma till Sverige viktigt för att välja Sverige som studiedestination och för den första bild man får av sitt valda utbildningsland. Det kan därför vara värt att pröva den modell för hantering av uppehållstillstånd som tillämpas i Nederländerna och ge möjlighet för Migrationsverket att kunna certifiera universitet och högskolor för att göra bedömningar av utlänningars avsikt att studera i Sverige och i förlängningen eventuellt ansvara för en mer generell hantering av ansökningar om uppehåll för studier och forskning. Som SUHF betonar är det dock viktigt att nya uppgifter som läggs på sektorn också åtföljs av resurser.

Det skulle också underlätta om längre uppehållstillstånd än ett år skulle kunna lämnas för sökande till längre utbildningar, såsom masterutbildningar. Det är viktigt i detta sammanhang att även framhålla åtgärder för en snabbare och smidigare process vad gäller uppehållstillstånd för utländska lärare och forskare.

En utmaning för lärosätet är den rådande bostadsbristen och det höga prisläget i Stockholm, vilket gör det svårt för lärare och studenter att etablera sig i Stockholm. KKH har problem med att vi tappar viktig kompetens och inte har möjlighet till den internationella mobilitet bland lärare och studenter som skolan eftersträvar. Om lärosätena skulle få möjlighet att hyra bostäder som sedan andra-handuthyrdes till anställda professorer och lärare som vistas i landet under kortare perioder, skulle det innebära större möjligheter att rekrytera personal både internationellt och nationellt utan att det skulle innebära ökade kostnader för lärosätet.

När det gäller gemensamma satsningar är det i ett större perspektiv bra att Svenska Institutet får ett samlat och vidgat ansvar för att främja och marknadsföra Sverige som studiedestination och kunskapsnation. För KKH:s del är det dock oftast andra arenor för marknadsföring och synlighet internationellt som är mest effektiva för att rekrytera internationella studenter än de som större universitet använder sig av, till exempel utbildningsmässor eller agenter. Här skulle möjligheten att kunna söka medel för egna marknadsföringssatsningar eller medverkan i olika sammanhang inom konstvärlden, ge mycket större utdelning och förstärka KKH:s ställning som en attraktiv och viktig internationell utbildningsplats inom konstfältet.

Beslut i detta ärende har fattats av prorektor Fredrik Ehlin efter föredragning av enhetschef Anneli Hovberger.

Fredrik Ehlin
prorektor

Anneli Hovberger
enhetschef

